

HAMMERFEST KOMMUNE KONTROLLUTVALGET

Møte nr. 1/2018
4. juni 2018

Arkivkode
4/1 02
Journalnr.
2018/12052-14

S A K S F R E M L E G G

Sak 5/2018 FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «SAMHANDLINGSREFORMEN»

Saksbehandler: Kate M Larsen

Bakgrunn:

Hammerfest kommunes *Plan for forvaltningsrevisjon 2013-2016*, vedtatt av kommunestyret i Hammerfest den 21. juni 2012 (sak 43/12). KO sak 24/2012.

Saksdokumenter fra revisjon (vedlagt):

Forvaltningsrapport «*Samhandlingsreformen*». Mottatt 7. mai 2018.

Saksopplysninger:

Det framgår av planen at det skal utføres en forvaltningsrevisjon av kommunens håndtering av samhandlingsreformen.

I kommunens plan for forvaltningsrevisjon 2013-2016 sies det følgende om dette fokusområdet:

«Samhandlingsreformen ble satt ut i livet 1. januar 2012, og skal innføres gradvis fram til 2016. I forbindelse med dette trådte to nye lover i kraft. Dette er henholdsvis lov om kommunale helse- og omsorgstjenester med tilhørende forskrifter og lov om folkehelsearbeid. Reformens formål er større satsing på helsefremmende og forebyggende tiltak, redusert behov for vekst i spesialisthelsetjenesten, mer koordinerte, sammenhengende og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, samt bedre samarbeid (samhandling) mellom kommunene og helseforetakene (sykehusene). Reformen innebærer at kommunene får vesentlig større innflytelse over de samlede helsetjenestene, og de får virkemidler til å utvikle de kommunale tjenestene (ifølge Helse- og omsorgsdepartementet).

Et av hovedgrepene for å bedre samhandlingen er innføringen av et lovpålagt avtalesystem mellom kommuner og helseforetak. Enkelte steder har det vært uenighet mellom kommuner og helseforetak i arbeidet med å inngå disse avtalene. For Hammerfest kommune sin del har kommunestyret vedtatt inngåelse av en overordnet samarbeidsavtale og [...] tjenesteavtale med Helse Finnmark KF.

Et annet sentralt virkemiddel i samhandlingsreformen er en omlegging av finansieringsordningen av helse- og omsorgstjenestene, herunder kommunenes økonomiske forpliktelser. Et av de nye grepene er innføringen av kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenestene og kommunalt betalingsansvar for utskrivningsklare pasienter i sykehus.

Samhandlingsreformen er omfattende og dette er i seg selv et forhold som øker risikoen for avvik, både med hensyn til etterlevelse av lovkrav og oppnåelse av fastsatte målsetninger. Området er svært vesentlig fra et brukerperspektiv (brukere av helse- og omsorgstjenester/pasienter), spesielt i forhold til om det foreligger samordnete, helhetlige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Videre er området vesentlig for de som arbeider i kommunens helse- og omsorgstjeneste, og for kommunens administrative og politiske nivå, både sett i forhold til samarbeidet med helseforetakene, og organisering, styring og økonomi innenfor helse- og omsorgsarbeidet.»

Formål

Formålet med prosjektet er å undersøke hvordan Hammerfest kommune har håndtert implementeringen av samhandlingsreformen. På bakgrunn av dette vil kommunen få belyst ulike sider ved egen praksis og bli presentert for områder hvor det er muligheter for forbedringer.

Problemstillinger

Undersøkelsen er gjennomført på bakgrunn av én hovedproblemstilling og fem underproblemstillinger vedtatt av kontrollutvalget 19. november 2015 (sak 23/2015). Hovedproblemstillingen er som følger:

Har Hammerfest kommune implementert samhandlingsreformen på en tilfredsstillende måte?

- Er det etablert tilfredsstillende rutiner for samarbeid og informasjonsflyt?
- Blir utskrivningsklare pasienter håndtert på en forsvarlig måte?
- Har kommunen tilfredsstillende kontroll på sine utgifter for utskrivningsklare pasienter?
- Har kommunen iverksatt tiltak som sikrer tilstrekkelig bemanning og kompetanse?
- Har kommunen styrket det forebyggende arbeidet?

Avgrensing

Undersøkelsen tar blant annet ikke for seg spesielle pasientgrupper, men systemer og rutiner som i utgangspunktet gjelder alle pasientgrupper. Tidsmessig er undersøkelsen i all hovedsak avgrenset til det som er tilstanden på undersøkelsestidspunktet. På enkelte punkter vil undersøkelsen se på utviklingen over tid. Dette gjelder blant annet liggetid for utskrivningsklare pasienter, samt ressurser og kompetanse i kommunens helse- og omsorgstjenester.

Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er samlebetegnelsen på de krav og forventninger som brukes i den enkelte forvaltningsrevisjon for å vurdere den reviderte virksomhet. Kriteriene holdes opp mot faktagrunnlaget, og danner basis for de analyser og vurderinger som foretas, og de konklusjoner som trekkes.

1.3.1 Kilder til kriterier

Revisjonskriteriene i denne undersøkelsen er utledet fra følgende kilder:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)
- Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter
- Forskrift om oversikt over folkehelsen
- Prop. 91 L (2010-2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse og omsorgstjenesteloven)
- Prop. 90 L (2010-2011) Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)
- Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen
- Overordnet samarbeidsavtale mellom Finnmarkssykehuset HF (daværende Helse Finnmark HF) og Hammerfest kommune (januar 2012)
- Tjenesteavtale nr. 5 mellom Finnmarkssykehuset HF (daværende Helse Finnmark HF) og Hammerfest kommune; Ansvars- og oppgavefordeling ved opphold i, og utskrivning av pasienter fra spesialisthelsetjenesten (januar 2012)
- Tjenesteavtale nr. 9 mellom Finnmarkssykehuset HF (daværende Helse Finnmark HF) og Hammerfest kommune; Samarbeid om IKT-løsninger lokalt (oktober 2012)
- Tjenesteavtale nr. 10 mellom Finnmarkssykehuset HF (daværende Helse Finnmark HF) og Hammerfest kommune; Samarbeid om forebygging (oktober 2012)
- KS: Rådmannens internkontroll: Hvordan få orden i eget hus?

Hovedkonklusjon

Revisjonens undersøkelse viser at Hammerfest kommune i all hovedsak har implementert samhandlingsreformen på en tilfredsstillende måte. Revisjonens konklusjon har bakgrunn i følgende:

Er det etablert tilfredsstillende rutiner for samarbeid og informasjonsflyt?

Hammerfest kommune har i all hovedsak etablert tilfredsstillende rutiner for samarbeid og informasjonsflyt.

Blir utskrivningsklare pasienter håndtert på en tilfredsstillende måte?

Hammerfest kommune har i all hovedsak sikret en forsvarlig håndtering av utskrivningsklare pasienter. Kapasiteten i helse- og omsorgssektoren har imidlertid vært, og er til dels fortsatt, for lav, men det arbeides for å bedre situasjonen.

Har kommunen tilfredsstillende kontroll på sine utgifter for utskrivningsklare pasienter?

Hammerfest kommune har tilfredsstillende kontroll på utgifter (gebyrer) for utskrivningsklare pasienter.

Har kommunen iverksatt tiltak som sikrer tilstrekkelig bemanning og kompetanse?

Hammerfest kommune har iverksatt tiltak for å styrke bemanningen i helse- og omsorgstjenestene siden innføringen av samhandlingsreformen. Kommunen har videre iverksatt tiltak for å sikre tilstrekkelig kompetanse. Det er gjennomført etter- og videreutdanning, og det generelle utdanningsnivået er økt.

Har kommunen styrket det forebyggende arbeidet?

Hammerfest kommune har styrket det forebyggende arbeidet betydelig siden innføringen av samhandlingsreformen. Folkehelseutfordringene er kartlagt, det er fastsatt mål og utarbeidet strategier for å møte utfordringene, og målene og strategiene er i all hovedsak innarbeidet i kommunens planverk. Det er videre gjennomført en rekke ulike tiltak for å møte folkehelseutfordringene, og kommunen informerer, gir råd og veiledning om hva den enkelte innbygger kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom.

Revisjonens anbefalinger

På bakgrunn av de funn og vurderinger som er gjort i denne undersøkelsen anbefaler revisjonen at Hammerfest kommune fortsetter arbeidet med å øke kommunens kapasitet til å ta imot utskrivningsklare pasienter.

Etter sekretariatets vurdering er forvaltningsrevisjonsrapporten fra revisjonen i tråd med intensjonene i Hammerfest kommunes *Plan for forvaltningsrevisjon 2013-2016*. Rapporten behandler også de problemstillinger for prosjektet som kontrollutvalget vedtok, samt at det ble gitt fullmakt til revisjon å utarbeide underproblemstillinger. Sekretariatet har for øvrig ingen merknader til de opplysninger og anbefalinger som fremkommer i rapporten fra revisjonen.

Sekretariatets tilrådning

1. Kontrollutvalget viser til rapporten «Samhandlingsreformen» utarbeidet av Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Kontrollutvalget tar opplysningene og konklusjonen i rapporten til orientering og slutter seg til anbefalingene som gis i den.
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar opplysningene og konklusjonen i forvaltningsrevisjonsrapporten «Samhandlingsreformen» til orientering, og slutter seg til rapportens anbefalinger.

Kommunestyret ber administrasjonssjef sørge for oppfølging av rapportens anbefalinger, herunder påse at Hammerfest kommune fortsetter arbeidet med å øke kommunens kapasitet for å ta imot utskrivningsklare pasienter.